

โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการสอน
แรงจูงใจในการสอน และความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน
โดยมีแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงเป็นตัวแปรปรับ**

The Causal relationship of the knowledge in teaching, self-efficacy,
and motivation-to-teach was moderated by the motivation
to be teacher mentor**

วิชาญ ดิยะพงษ์ประพันธ์* และชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Witchaya Tiyaongphaphan* and Chayut Piromsombati

Faculty of Education, Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะอิทธิพลของความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนและแรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยงส่งผลกระทบต่อความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน 2) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่ออิทธิพลระหว่างตัวแปรของครูพี่เลี้ยงกับตัวแปรของนิสิตฝึกสอน ตัวอย่างวิจัย คือ ครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนในสถานศึกษา โดยการเก็บข้อมูลครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน 1:1 จาก 3 มหาวิทยาลัยรวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 244 คู่ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนเมื่อมีแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงเป็นตัวแปรปรับ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($AIC = 5259.46$, $BIC = 5601.04$) โดยมีแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่ปรับอิทธิพลของความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง ($B = 0.27$, $t(487) = 1.96$, $p < .001$)

คำสำคัญ: ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ความรู้ด้านการสอน แรงจูงใจในการสอน แบบกลุ่มสัมพันธ์

* ผู้ประสานงาน (Corresponding Author)
e-mail: b.witchaya@gmail.com

** งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย

จากทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช

Abstract

This study aimed to 1) examine the effects of knowledge in teaching, self-efficacy in teaching, and motivation-to-teach of mentor teachers on such variables of the student teachers; and 2) investigate the effects of motivation to become a mentor teacher on the causal relationship between mentor teachers' and student teacher' variables. Dyadic data were collected by means of a questionnaire completed by 244 couples of mentor teacher and student teacher randomly selected from three universities. The correlation coefficient, and dyadic SEM were used to analyze the data. Research findings are summarized as follows. The dyadic SEM for mentor teachers and student teachers, with the motivation to be teacher mentor as a moderator variable, also fitted well with empirical data ($AIC = 5259.46$, $BIC = 5601.04$). This model indicated that mentor teachers' self-efficacy in teaching was moderated by the motivation to be teacher mentor ($B = 0.27$, $t(487) = 1.96$, $p < .001$).

Keywords: Self-efficacy in teaching, Knowledge in teaching, Motivation-to-teach, Dyadic

บทนำ

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน (self-efficacy in teaching) เป็นความเชื่อมั่นที่เกี่ยวกับความสามารถในการสอนของครู โดยดำเนินการกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ตามข้อกำหนดรายวิชาเพื่อทำให้งานสอนบรรลุเป้าหมายตามบริบทที่กำหนดไว้และความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูจำเป็นต้องมี เนื่องจากเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของตนเอง โดยครูที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพการสอนได้ดีขึ้น (Siriparp, 2015) และการที่ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนยังส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ (Blonder, Benny, & Jones, 2014; Wang, Tsai, & Wei, 2015)

งานวิจัยส่วนหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนระหว่างครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนพบว่า กระบวนการผลิตครูยังมีจุดอ่อนในเรื่องของความรู้เนื้อหาวิชาที่นิสิตฝึกสอนจะต้องรับผิดชอบในงานสอน นิสิตฝึกสอนที่อยู่ในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังขาดประสบการณ์ทางการสอน ถึงแม้จะได้เรียนหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มาแล้วในระดับมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังขาดความเชื่อมโยงในการถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองได้เรียนมา และไม่สามารถบูรณาการความรู้ของตนเองไปสู่ในการปฏิบัติการสอนในห้องเรียนได้จริง และยังพบว่า นิสิตฝึกสอนมีระดับความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนอยู่ในระดับต่ำ (Hinton, Flores, Burton, & Curtis, 2015; Liu, Tsai, & Huang, 2015; Kaitbanditkul, 2013) ทั้งนี้ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนต่ำเกิดขึ้นจากวิธีการสอนแบบดั้งเดิมและหลักสูตรที่ไม่ทันสมัย (An, Tillman, & Paez, 2015) นอกจากนี้พบว่า แรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอนอยู่ในระดับต่ำอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงจำเป็นต้องทำให้นิสิตมีความสามารถในการสอน มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และสร้างแรงจูงใจในการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน ซึ่งดำเนินการได้ทั้งในการเรียนรู้รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และวิธีการสอนที่นิสิตฝึกสอนจะต้องนำเนื้อหาและวิธีการสอนไปประกอบวิชาชีพครู เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิสิตฝึกสอนจะได้ฝึกปฏิบัติการสอนและการทำงานต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตมากที่สุด การที่นิสิตฝึกสอนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีบุคคลที่สำคัญที่ทำหน้าที่ดูแลนิสิตฝึกสอนนั้น คือ ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา โดยงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ครูพี่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อนิสิตฝึกสอนเป็นอย่างมากในเรื่องของความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยงส่งผลให้นิสิตฝึกสอนมีความมั่นใจในตนเองด้านการสอน โดยครูพี่เลี้ยงจะมีบทบาทเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนิสิตฝึกสอน (Blonder et al., 2014; Cetin, Kaya, & Geban, 2014; Hachfeld, Hahn, Schroeder, anders, & Kunter, 2015) และทำให้เกิดแรงจูงใจของครูกับนิสิตฝึกสอน ทั้งนี้แรงจูงใจของนิสิตฝึกสอนเป็นผลมาจากแรงจูงใจในการสอนของครู (Blonder et al., 2014; Hachfeld et al., 2015; Schiefele & Schaffner, 2015) นอกจากนี้ความรู้ของครูพี่เลี้ยงจะให้นิสิตฝึกสอนมีความรู้ ความสามารถในการสอน เนื่องจากครูพี่เลี้ยงมีบทบาทสำคัญมากในการถ่ายทอดความรู้ ความมั่นใจประสบการณ์ในการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน และการที่ครูพี่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิตฝึกสอนจะเป็นการพัฒนาความสามารถของตนเอง ทั้งในเรื่องของความรู้และทักษะในการสอนของครูพี่เลี้ยงเองให้ชำนาญและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ดังนั้นครูพี่เลี้ยงกับนิสิตฝึกสอนจึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกัน (Cetin et al., 2014; Liu et al., 2015)

ทั้งนี้บริบทการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตฝึกสอนจะอยู่ภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงจึงจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนแบบจับคู่ 1:1 โดยการเก็บข้อมูลดังกล่าว ไม่เหมาะสมที่จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance: ANOVA) หรือ โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบทั่วไป (Conventional structural equation model: Conventional SEM) เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มหรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม วิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมต่อข้อมูลครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนแบบจับคู่ 1:1 นั้นต้องใช้วิธีวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Dyadic SEM) ประยุกต์มาจากแนวคิดโมเดลสมการเชิงโครงสร้างซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลตามธรรมชาติที่เป็นรายคู่ คือ ครูพี่เลี้ยงกับนิสิตฝึกสอน

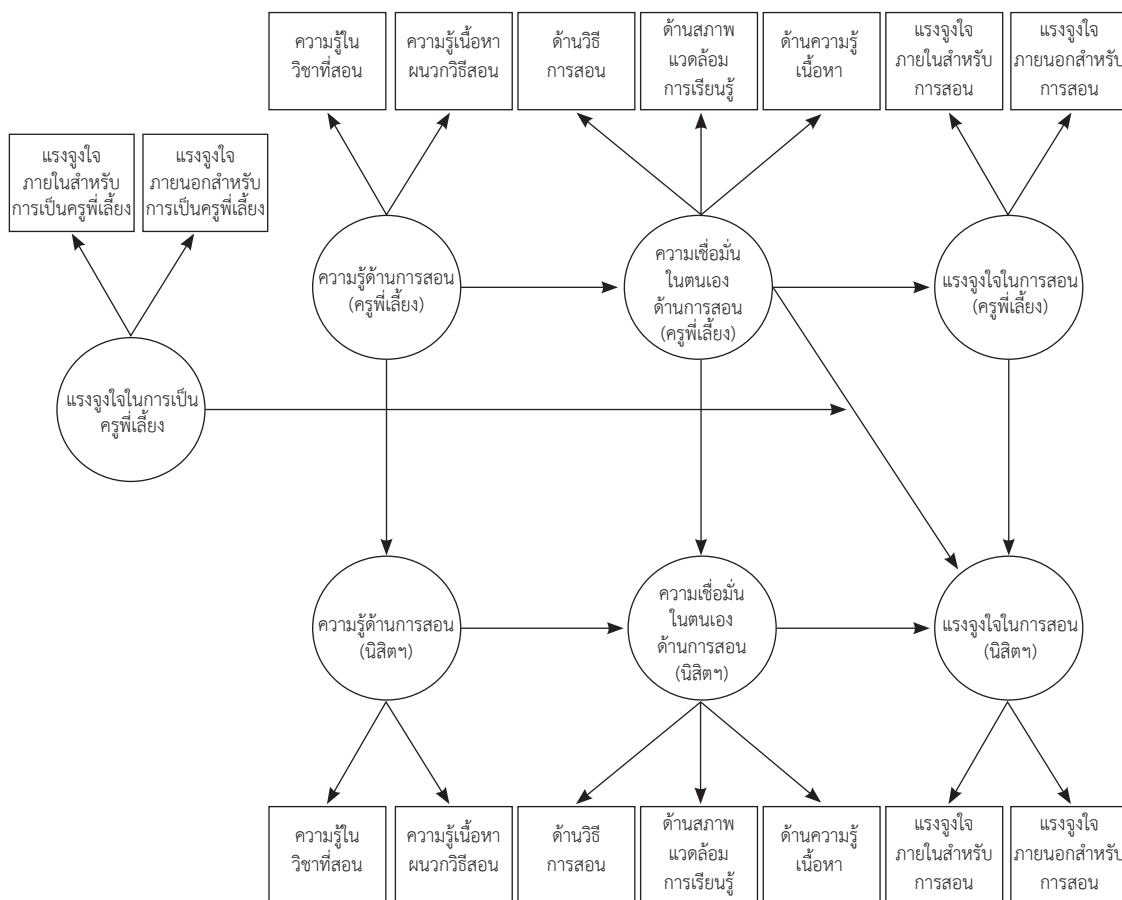
Dyadic หรือแบบกลุ่มสัมพันธ์ ในภาษาไทยมีผู้ให้คำบัญญัติไว้ต่างกัน คือ เป็นคู่ เชิงคู่ แบบจับคู่ คู่สัมพันธ์ ทวิปฏิสัมพันธ์ ทวิภาค ระหว่างบุคคล 2 บุคคล และแบบกลุ่มสัมพันธ์ ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่าแบบกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นคู่ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์หรือมีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งลักษณะของข้อมูลคู่ประกอบด้วย ลักษณะสมาชิกทั้งสองของคู่ ลักษณะของข้อมูลที่เป็นคู่ และลักษณะตัวแปรที่เป็นคู่ ซึ่งเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้งานวิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งรายบุคคลและข้อมูลรายคู่ที่จะใช้อธิบายความสัมพันธ์ได้ลึกซึ้งชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความเหมาะสมเกิดความผิดพลาดน้อย และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (Kenny, 2006)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนิสิตฝึกสอนที่อยู่กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพถือว่าเป็นหนึ่งแหล่งที่ทำให้ให้นิสิตฝึกสอนเป็นครูที่ดีมีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้น โดยที่นิสิตฝึกสอนจะได้นำความรู้ทฤษฎีที่เรียนมานานไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาในการทำงานของนิสิตฝึกสอนที่มีครูพี่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือกับนิสิตฝึกสอนในช่วงระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นงานวิจัยนี้สนใจศึกษาลักษณะอิทธิพลของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อนิสิตฝึกสอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะอิทธิพลของความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยงส่งผลกระทบต่อความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่ออิทธิพลระหว่างตัวแปรของครูพี่เลี้ยงกับตัวแปรของนิสิตฝึกสอน

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรมี 2 กลุ่ม คือ ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิตฝึกสอน และนิสิตฝึกสอนหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และกำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาต่างๆ ในปีการศึกษา 2558 โดยงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนแบบ 1:1

ตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นิสิตฝึกสอนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และนิสิตฝึกสอนหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 ทุกสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2558 มีการกำหนดขนาดตัวอย่างวิจัยใช้วิธีการของ Preacher, & Coffman (2006) ได้ขนาดตัวอย่างวิจัยที่เหมาะสมจำนวน 220 คู่ จำนวนทั้งสิ้น 440 คน ซึ่งรายละเอียดของการได้มาซึ่งตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ทั้งนี้การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างวิจัย พบว่า แบบสอบถามที่มีรายละเอียดสมบูรณ์ครบถ้วนมีจำนวน 244 คู่ จำนวนทั้งสิ้น 488 คน มีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 65.56 และมีจำนวนตัวอย่างเพียงพอตามที่กำหนดไว้ ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามและอัตราการตอบกลับจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนแบบสอบถาม				อัตราการตอบกลับ (ร้อยละ)	
	ส่งไป		ได้รับ		นิสิต	ครูพี่เลี้ยง
	(390 คู่)		(244 คู่)			
	นิสิต	ครูพี่เลี้ยง	นิสิต	ครูพี่เลี้ยง		
มหาวิทยาลัย A	130	130	68	68	52.30	52.30
มหาวิทยาลัย B	130	130	75	75	57.69	57.69
มหาวิทยาลัย C	130	130	101	101	77.69	77.69
รวมทั้งสิ้น	390	390	244	244	62.56	62.56

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา ชุดที่ 2 แบบสอบถามนิสิตฝึกสอน ในการนี้แบบสอบถามชุดที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน แรงจูงใจในการสอน และแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยง ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอน อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอน 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูพี่เลี้ยง เป็นแบบเลือกตอบ (checklist) และแบบเติมคำตอบประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน สังกัดในโรงเรียน ระดับที่สอน โรงเรียนที่สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ตำแหน่งทางวิชาการ และจำนวนครั้งในการนิเทศนิสิต

ฝึกสอน ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตฝึกสอน เป็นแบบเลือกตอบ (checklist) และแบบเติมคำตอบประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ สาขาวิชา มหาวิทยาลัย สาขาวิชา ระดับที่สอน สังกัดในโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน และจำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยง

ตอน 2 แบบสอบถามคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดความรู้ในวิชาที่สอน และความรู้เนื้อหาพจนานุกรมวิธีสอนผู้วิจัยใช้องค์ประกอบการวัดตามแนวคิดของ Beswick & Goos (2012)

ตอน 3 แบบสอบถามคุณลักษณะหรือความมั่นใจของครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดด้านวิธีการสอน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านความรู้เนื้อหา ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบการวัดตามแนวคิดของ DeChenne et al. (2015)

ตอน 4 แบบสอบถามคุณลักษณะหรือความรู้สึกของครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับแรงจูงใจในการสอน ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบการวัดตามแนวคิดของ Sinclair et al. (2006) และ Wilkesmann & Schmid (2014)

ตอน 5 แบบสอบถามคุณลักษณะหรือความรู้สึกของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยง ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบการวัดตามแนวคิดของ Teo, Khoo, Wee, & Rengasamy, (2015) และ Tsutsumi (2014)

ลักษณะข้อคำถามของแบบสอบถามวัดครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนโดยวัดความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน แรงจูงใจในการสอน และแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยง เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ลักษณะข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามทางบวก มีระดับการให้คะแนนระหว่าง 1-5 คะแนน โดยเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์การแปลความหมาย

ความรู้ด้านการสอน

ระดับคะแนน	ความหมายของระดับคะแนน
1.00 – 1.49	มีระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	มีระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยครั้ง
2.50 – 3.49	มีระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบางครั้ง
3.50 – 4.49	มีระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
4.50 – 5.00	มีระดับการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยมากหรือเป็นประจำ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน

ระดับคะแนน	ความหมายของระดับคะแนน
1.00 – 1.49	ข้อความนั้นเกิดขึ้นน้อยมากหรือไม่เคยเกิดขึ้นเลย
1.50 – 2.49	ข้อความนั้นเกิดขึ้นน้อยครั้ง
2.50 – 3.49	ข้อความนั้นเกิดขึ้นบางครั้ง
3.50 – 4.49	ข้อความนั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
4.50 – 5.00	ข้อความนั้นเกิดขึ้นบ่อยมากหรือเป็นประจำ

แรงจูงใจในการสอน

ระดับคะแนน	ความหมายของระดับคะแนน
1.00 – 1.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อย
2.50 – 3.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับมาก
4.50 – 5.00	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับมากที่สุด

แรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยง

ระดับคะแนน	ความหมายของระดับคะแนน
1.00 – 1.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อย
2.50 – 3.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับมาก
4.50 – 5.00	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) แบบสอบถาม หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านแล้ว จึงนำแบบสอบถามฉบับแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนจำนวน 38 คู่ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ผลการตรวจสอบพบว่า คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงของครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับสูงทุกด้าน มีช่วงพิสัยความเที่ยงเท่ากับ 0.80 – 0.96 และคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงของนิสิตฝึกสอนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน มีช่วงพิสัยความเที่ยงเท่ากับ 0.79 – 0.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ความเที่ยงต้องมากกว่า 0.60 ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยง

เครื่องมือวิจัย	จำนวนข้อ	ความเที่ยง	
		ครูพี่เลี้ยง	นิสิตฝึกสอน
1. ความรู้ด้านการสอน	19	0.96	0.96
ความรู้ในวิชาที่สอน		0.94	0.95
ความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน		0.95	0.94
2. ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน	17	0.96	0.96
ด้านวิธีการสอน		0.90	0.85
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้		0.92	0.90
ด้านความรู้เนื้อหา		0.92	0.93
3. แรงจูงใจในการสอน	9	0.80	0.79
แรงจูงใจภายใน		0.85	0.87
แรงจูงใจภายนอก		0.78	0.77
4. แรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยง	11	0.80	-
แรงจูงใจภายใน		0.93	-
แรงจูงใจภายนอก		0.80	-

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก อิทธิพลของความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยงส่งผลต่อความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน และส่วนที่สอง อิทธิพลของแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่ออิทธิพลระหว่างตัวแปรของครูพี่เลี้ยงกับตัวแปรของนิสิตฝึกสอน มีรายละเอียดดังนี้

1. อิทธิพลของความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยงส่งผลต่อความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1)

ตัวแปรครูพี่เลี้ยง

แรงจูงใจในการสอน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรแรงจูงใจในการสอน (MOT_t) พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_t$) มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.58 แสดงว่าครูพี่เลี้ยงที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนจะทำให้ครูพี่เลี้ยงเกิดแรงจูงใจในการสอน นอกจากนี้ความรู้ด้านการสอน ($KNOW_t$) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.26 โดยส่งผ่านความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_t$)

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_T$) พบว่า ความรู้ด้านการสอน ($KNOW_T$) มีอิทธิพลทางตรงต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.44 แสดงว่าครูพี่เลี้ยงที่มีความรู้ด้านการสอนจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนสูงขึ้น

ตัวแปรนิสิตฝึกสอน

แรงจูงใจในการสอน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรแรงจูงใจในการสอน (MOT_S) พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_S$) มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางบวกเท่ากับ 0.96 แสดงว่านิสิตฝึกสอนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนจะให้นิสิตฝึกสอนมีแรงจูงใจในการสอน นอกจากนี้ความรู้ด้านการสอน ($KNOW_S$) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.33 โดยส่งผ่านความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_S$)

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน

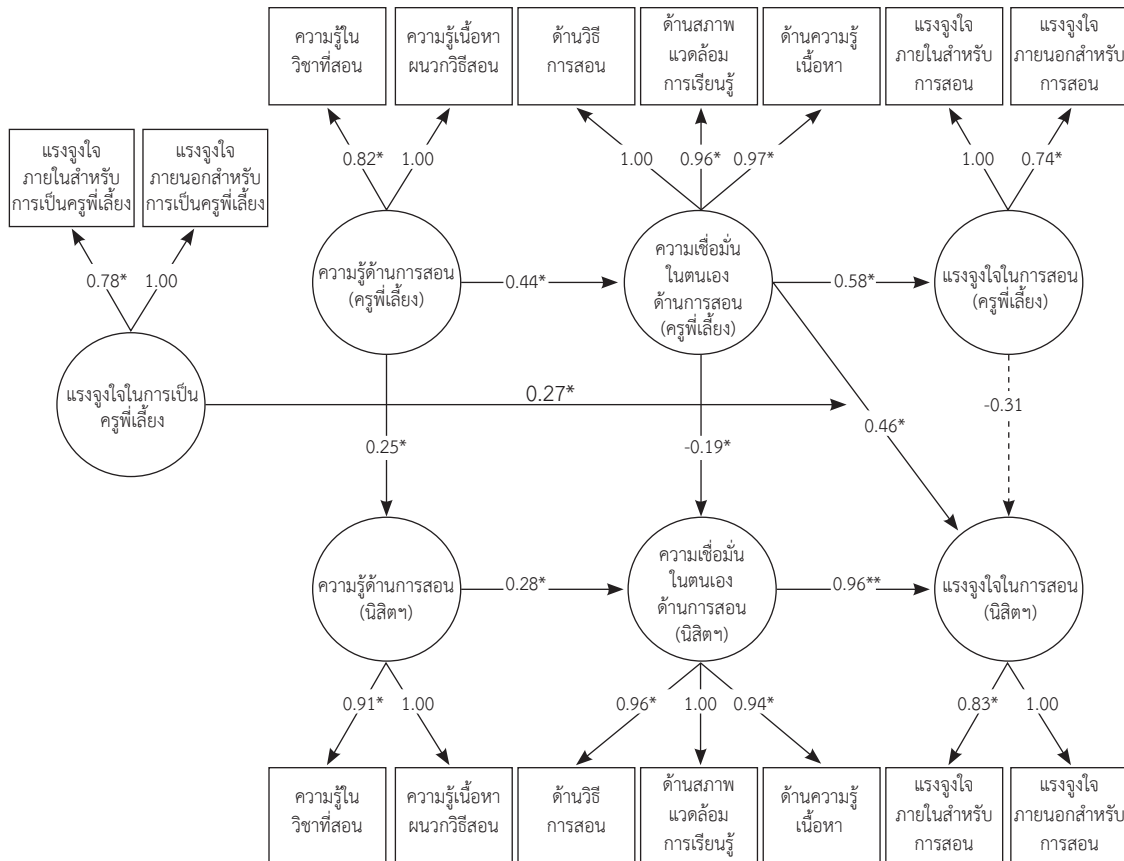
เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน ($SELF_S$) พบว่า ความรู้ด้านการสอน ($KNOW_S$) มีอิทธิพลทางตรงต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.28 แสดงว่านิสิตฝึกสอนที่มีความรู้ด้านการสอนจะให้นิสิตฝึกสอนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนสูงขึ้น

2. อิทธิพลของแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่ออิทธิพลระหว่างตัวแปรของครูพี่เลี้ยงกับตัวแปรของนิสิตฝึกสอน (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2)

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน (MOT_S) พบว่า แรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยง (MOT_T) มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน (MOT_S) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ($SELF_S$) พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง ($SELF_T$) มีอิทธิพลทางตรงต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ($SELF_S$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางลบเท่ากับ -0.19 แสดงว่าครูพี่เลี้ยงที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนสูงจะให้นิสิตฝึกสอนมีความวิตกกังวลจนให้นิสิตฝึกสอนมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนลดลง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง ($SELF_T$) พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยงมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน (MOT_S) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.46 โดยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงที่เป็นตัวแปรปรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.46 แสดงว่าครูพี่เลี้ยงที่มีแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงเพิ่มขึ้นจะทำให้อิทธิพลของความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยงที่ส่งต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอนเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรความรู้ด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ($KNOW_s$) พบว่าความรู้ด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง ($KNOW_t$) มีอิทธิพลทางตรงต่อความรู้ด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ($KNOW_s$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.25 แสดงว่าครูพี่เลี้ยงที่มีความรู้ด้านการสอนมากจะทำให้นิสิตฝึกสอนมีความรู้ด้านการสอนมากขึ้นดังภาพที่ 2

AIC = 5259.46; BIC = 5601.04

ภาพที่ 2 โมเดลสมการเชิงโครงสร้างแบบกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนโดยมีแรงจูงใจในการเป็นครูพี่เลี้ยงเป็นตัวแปรปรับ

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยและได้มีข้อสังเกตและประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายได้ 4 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านการสอนของครูพี่เลี้ยงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการสอนของครูพี่เลี้ยงโดยผ่านความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความรู้และ

ความสามารถในการสอนของครูที่เลี้ยงส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอนได้นั้นต้องทำให้ครูที่เลี้ยงมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองขึ้นมาก่อน เนื่องจากครูที่เลี้ยงจะเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และนำไปสู่การเกิดแรงจูงใจในการสอนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ Seesuan (2013) ที่พบว่า ความรู้ด้านการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างมากในชั้นเรียน ซึ่งครูที่มีความรู้ในเนื้อหาการสอนที่แม่นยำ และวิธีการสอนที่ทันสมัยจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจในการสอนของครู ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดแรงจูงใจนั้น จะต้องทำให้ครูมีความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาความรู้ด้านการสอนของนิสิตฝึกสอนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอนโดยผ่านความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการที่นิสิตฝึกสอนมีความรู้ ความสามารถที่ตนเองได้เรียนมานำมาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนในชั้นเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้นิสิตฝึกสอนมีแรงจูงใจในการสอน จะต้องดำเนินการทำให้นิสิตฝึกสอนเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองก่อน หากนิสิตฝึกสอนมีความมั่นใจจะทำให้นิสิตฝึกสอนมีประสิทธิภาพในการสอนของตนและทำให้เกิดแรงจูงใจในการสอน สอดคล้องกับงานวิจัย Soithong (1997) การที่นิสิตมีความรู้และความแม่นยำในเนื้อหาที่ปฏิบัติในชั้นเรียน จะนำไปสู่การเกิดแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน จะต้องทำให้นิสิตฝึกสอนมีความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น หากนิสิตมีความมั่นใจในตนเองด้านการสอนสูง จะทำให้แรงจูงใจของนิสิตฝึกสอนสูงขึ้นตามไปด้วย

ประเด็นที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านการสอนของครูที่เลี้ยงมีอิทธิพลทางตรงต่อความรู้ด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างมากในการทำหน้าที่ดูแลฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนิสิตฝึกสอน ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดเนื้อหาในวิชาที่สอน และความสามารถทางด้านการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน ซึ่งทำให้นิสิตฝึกสอนมีความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cetin et al., (2014); Liu, Tsai, & Huang, (2015); Velthuis, Fisser, & Pieters, (2015) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถทางด้านการสอน และประสบการณ์ในการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน การที่ครูที่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการสอนให้กับนิสิตฝึกสอนนั้นทำให้นิสิตฝึกสอนเกิดการพัฒนาความสามารถในเรื่องการสอน เรื่องการถ่ายทอดความรู้ และทำให้เกิดทักษะการสอนของนิสิตฝึกสอนเพิ่มขึ้นอีกด้วย

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงที่มีความเชื่อมั่นสูงอาจส่งผลให้นิสิตฝึกสอนมีความวิตกกังวล ความกลัว และจนเกิดความเครียด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura, (1986) ที่อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองว่าสภาวะภายในของตัวบุคคลมีอิทธิพลทำให้ความเชื่อมั่นในตนเองเปลี่ยนแปลง หากบุคคลนั้นเกิดความเครียดความวิตกกังวล และจะทำให้ความเชื่อมั่นในตนเองเท่าเดิมหรือลดต่ำลงในบางกรณี งานวิจัยของ An, Tillman, & Paez, (2015) พบว่า นิสิตฝึกสอนจะมีระดับความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนต่ำเกิดขึ้นมาจากครูที่เลี้ยงแนะนำวิธีการสอนแบบดั้งเดิมและหลักสูตรดั้งเดิม ทำให้รู้สึกไม่ท้าทายในงานนั้นหรือเกิดความเคยชินจนไม่รู้สึกตื่นตัวในการทำงาน

นอกจากนี้พบว่า แรงจูงใจในการสอนของครูที่เลี้ยงส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แรงจูงใจของนิสิตฝึกสอนเป็นลักษณะของตัวบุคคล ซึ่ง

ลักษณะของบุคคลนั้นจะแตกต่างกันตามประสบการณ์ ครูที่เลี้ยงไม่สามารถจูงใจนิสิตฝึกสอนได้ ทั้งนี้หากจะทำให้ให้นิสิตฝึกสอนเกิดแรงจูงใจได้ ครูที่เลี้ยงจะต้องถ่ายทอดความรู้ ให้ความช่วยเหลือกับนิสิตฝึกสอน ซึ่งจะให้นิสิตฝึกสอนเกิดความมั่นใจ และทำให้นิสิตฝึกสอนเกิดแรงจูงใจในการสอนมากขึ้นด้วย

ประเด็นที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยงที่ส่งผลไปยังแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยงส่งผลไปยังแรงจูงใจในการสอนของครูที่เลี้ยง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นิสิตฝึกสอนอาจไม่ได้รับแรงจูงใจในการสอนของครูที่เลี้ยง เนื่องจากครูที่เลี้ยงไม่สามารถจูงใจให้นิสิตฝึกสอนเปลี่ยนทัศนคติได้ ซึ่งแรงจูงใจในการสอนของครูที่เลี้ยงเป็นลักษณะภายใน ซึ่งนิสิตฝึกสอนอาจมองไม่เห็นได้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tonirrat (2008) พบว่า ครูที่เลี้ยงไม่สามารถเปลี่ยนทัศนคติของนิสิตฝึกสอนได้ โดยนิสิตฝึกสอนเจอสถานการณ์ตามความคาดหวังของครูที่เลี้ยง ทั้งภาระงานที่ทำให้ให้นิสิตฝึกสอนเกิดความเหนื่อยล้า เลยทำให้ครูไม่สามารถจูงใจนิสิตฝึกสอนได้ หากจะทำให้ให้นิสิตฝึกสอนมีแรงจูงใจนั้นครูที่เลี้ยงมีความรู้หรือประสบการณ์ในการสอนอย่างเดียวไม่พอครูที่เลี้ยงจะต้องมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานของตน เนื่องจากครูที่เลี้ยงจะมีบทบาทเป็นต้นแบบที่ดีในกับนิสิตฝึกสอนโดยผ่านการสังเกตการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยง ซึ่งการที่นิสิตฝึกสอนได้เห็นแบบอย่างที่ดีจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน

ประเด็นที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน โดยมีแรงจูงใจในการเป็นครูที่เลี้ยงเป็นตัวแปรปรับ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นิสิตฝึกสอนที่มีแรงจูงใจในการสอนนั้นต้องได้รับอิทธิพลของความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยง โดยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการเป็นครูที่เลี้ยงด้วย ทั้งนี้แรงจูงใจที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากแรงจูงใจภายใน เนื่องจากครูที่เลี้ยงเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นที่สำคัญ โดยครูที่เลี้ยงอยากให้อำนาจให้คำปรึกษาที่ดีในการจัดการเรียนการสอน และอยากเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนิสิตฝึกสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Robinson, Stapleton, & Turrisi, (2008) พบว่า หากนิสิตฝึกสอนที่มีแรงจูงใจที่จะสอนจะได้รับความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนจากครูที่เลี้ยง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทในการเป็นครูที่เลี้ยงและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครูที่เลี้ยง ซึ่งการสนับสนุนมีอิทธิพลทางบวกต่อสภาวะทางจิตของนิสิตฝึกสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้แบ่งประเด็นในการนำเสนอออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ข้อค้นพบในการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความรู้ด้านการสอนของครูที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อความรู้ด้านการสอนของนิสิตฝึกสอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงที่ทำหน้าที่ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนิสิตฝึกสอนจะต้องให้คำปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับในเรื่องของการปฏิบัติงานในชั้นเรียน และให้ความช่วยเหลือกับนิสิตฝึกสอนในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูที่เลี้ยงควรถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการสอนให้กับนิสิตฝึกสอนจะทำให้ให้นิสิตฝึกสอนเกิดการพัฒนาความสามารถในการสอน ทั้งเรื่องของความรู้ และทักษะใน

การสอน การถ่ายทอดความรู้ของครูที่เลี้ยงให้นิสิตฝึกสอนจะเป็นการเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการสอน ทั้งนี้ครูที่เลี้ยงควรมีการพัฒนาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองอยู่เสมอ และต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ในการสอนอย่างเต็มความสามารถให้กับนิสิตฝึกสอนได้มีความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานสอน

2) ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของครูที่เลี้ยงที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนของนิสิต ซึ่งให้เห็นว่า กระบวนการผลิตครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอนให้กับนิสิตฝึกสอนในเรื่องการเรียนรู้รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และวิธีการสอนให้กับนิสิตครูฝึกสอนที่จะต้องใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ครูที่เลี้ยงที่ทำหน้าที่ดูแลนิสิตฝึกสอนควรถ่ายทอดความรู้เนื้อหา ถ่ายทอดวิธีการสอนให้กับนิสิตฝึกสอน และสนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตฝึกสอนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองในด้านการสอน และความคาดหวังผลสำเร็จในงานวิชาการ โดยครูที่เลี้ยงอาจจะจัดกิจกรรมหรือช่วยชี้แนะ ให้คำปรึกษาในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตฝึกสอนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเป็นการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะทำให้นิสิตฝึกสอนมีความมั่นใจในและเจตคติต่อการทำงาน

3) แรงจูงใจในการสอนของครูที่เลี้ยงที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการสอนของนิสิตฝึกสอน ซึ่งให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่นิสิตฝึกสอนได้ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจะมีการส่งเสริมแรงจูงใจภายนอกให้กับครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน เช่น การให้รางวัล การให้ค่าตอบแทนต่างๆ และการยกย่องชมเชยเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน เพื่อจะได้เป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในงานสอนของครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน ทั้งนี้ครูที่เลี้ยงเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนิสิตฝึกสอนในขณะที่นิสิตฝึกสอนกำลังทำหน้าที่ฝึกประสบการณ์ในชั้นเรียน ครูที่เลี้ยงควรสร้างแรงจูงใจให้กับนิสิตฝึกสอน เพื่อให้นิสิตจะได้เกิดแรงจูงใจภายในของตนเองซึ่งทำให้นิสิตฝึกสอนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนมีความสนใจในการสอน และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของความรู้ด้านการสอน ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการสอน และแรงจูงใจในการสอนระหว่างครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน พบว่า ธรรมชาติของข้อมูลครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนมีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรฐาน เป็นการเก็บข้อมูลครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน 1:1 และรูปแบบ one-with-many เป็นการเก็บข้อมูลของครูที่เลี้ยงที่จับคู่กับนิสิตฝึกสอนที่ละหลายๆ คน งานวิจัยนี้เลือกศึกษาครูที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนแบบ 1:1 หากงานวิจัยในอนาคต กลุ่มเป้าหมายหรือตัวอย่างของงานวิจัยอยู่ในรูปแบบ one-with-many อาจจะต้องเก็บแบบ 1:1 แต่สามารถเก็บข้อมูลในรูปแบบ one-with-many แทน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ Multilevel SEM แทน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภชของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

References

- สุจริต สร้อยทอง. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์. (2551). *การเปรียบเทียบหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 4 ปี และ 5 ปี การศึกษาวิจัยแบบพหุวิธี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐพร เกียรติบัณฑิตกุล. (2556). *ผลของหลักสูตรผลิตครูที่มีต่อความรู้ด้านการออกแบบการเรียนการสอนโดยมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนและความรู้ตามกรอบที่แพคของนักศึกษาครูเป็นตัวแปรส่งผ่าน : โมเดลพหุตัวแปรส่งผ่าน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยทิพย์ สีส่วน. (2556). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างคุณภาพของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับความยึดมั่นผูกพันในการทำงานของนิสิตครูโดยมีความเชื่อในความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- An, S., Tillman, D., & Paez, C. (2015). The Effects of Interdisciplinary Practice on Elementary Preservice Teachers' Mathematics Teaching Self-Efficacy & Pedagogy: An Intervention Study of Music-Mathematics Integrated Education. *Mathematics Education at Teachers College*, 6.
- Bandura, A. (1986). Prentice-hall series in social learning theory. *Printed in the United States of America*.
- Beswick, K., & Goos, M. (2012). Measuring Pre-Service Primary Teachers' Knowledge for Teaching Mathematics. *Mathematics Teacher Education & Development*, 14(2), 70-90
- Blonder, R., Benny, N., & Jones, M. G. (2014). Teaching self-efficacy of science teachers. *In The Role of Science Teachers' Beliefs in International Classrooms*, 3-15.
- Cetin, P. S., Kaya, E., & Geban, . (2014). Students', Pre-service teachers' & In-service Teachers' Views about Constructivist Implementations. *Science & Mathematics Education*, 8(2).
- DeChenne, S. E., Koziol, N., Needham, M., & Enochs, L. (2015). Modeling sources of teaching self-efficacy for science, technology, engineering, and mathematics graduate teaching assistants. *CBE-Life Sciences Education*, 14(3), 32.

- Hachfeld, A., Hahn, A., Schroeder, S., anders, Y., & Kunter, M. (2015). Should teachers be colorblind? How multicultural & egalitarian beliefs differentially relate to aspects of teachers' professional competence for teaching in diverse classrooms. *Teaching & Teacher Education*, 48, 44-55.
- Hinton, V., Flores, M., Burton, Megan, & Curtis, R. (2015). An investigation into pre-service special education teachers' mathematical skill, self-efficacy, & teaching methodology. *Issues in the Undergraduate Mathematics Preparation of School Teachers*, 1.
- Kenny, D.A., Kashy, D.A., & Cook, W.L. (2006). Dyadic data analysis. *Guilford Press*.
- Liu, S. H., Tsai, H. C., & Huang, Y. T. (2015). Collaborative Professional Development of Mentor Teachers & Pre-Service Teachers in Relation to Technology Intearation. *Educational Technology & Society*, 18(3), 161-172.
- Preacher, K. J., & Coffman, D. L. . (2006). Computing power & minimum sample size for RMSEA. *Computer software-Available from <http://auantpsy.org>*.
- Robinson, J. K., Stapleton, J., & Turrisi, R. (2008). Relationship & partner moderator variables increase self-efficacy of performing skin self-examination. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 58(5), 755-762.
- Schiefele, U., & Schaffner, E. (2015). Teacher interests, mastery goals, & self-efficacy as predictors of instructional practices & student motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 42, 159-171.
- Sinclair, C., Dowson, M., & McInerney, D. M. (2006). Motivations to teach: Psychometric perspectives across the first semester of teacher education. *Teachers College Record*, 108(6), 1132.
- Siriparp, T. (2015). Examining Self-efficacy & Achievement in an Educational Research Course. *Procedia-Social & Behavioral Sciences*, 171, 1360-1364.
- Teo, E. W., Khoo, S., Wong, R., Wee, E. H., Lim, B. H., & Rengasamy, S. S. (2015). Intrinsic and extrinsic motivation among adolescent ten-pin bowlers in Kuala Lumpur, Malaysia. *Journal of human kinetics*, 45(1), 241-251.
- Tsutsumi, R. (2014). Exploring Japanese University EFL Teacher Motivation. *Journal of Pan-Pacific Association of Applied Linguistics*, 18(1).

- Wang, Y. L., Tsai, C. C., & Wei, S. H. (2015). The Sources of Science Teaching Self-efficacy among Elementary School Teachers: A mediational model approach. *Journal of Science Education*, 1-20.
- Wilkesmann, U., & J. Schmid, C. (2014, May). Intrinsic and internalized modes of teaching motivation. *In Evidence-based HRM: a Global Forum for Empirical Scholarship* 2, (1), 6-27.
- Velthuis, C., Fisser, P., & Pieters, J. (2015). Collaborative curriculum design to increase science teaching self-efficacy: A case study. *The Journal of Educational Research*, 108(3), 217-225.

Translated Thai References

- Soithong, S. (1997) *Relationships among knowledge of Thai language of student teachers in Rajabhat Institutes, Bangkok metropolis* (Master's Thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Tonnirat, T. (2008) *A comparison of 4-year and 5-year teacher education programs : a multi-research method study* (Master's Thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Kaitbanditkul, N. (2013). *Effect of teacher education program on instructional design knowledge with student teacher' self efficacy and TPACK as mediators: a multiple mediator model* (Master's Thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Seesuan, H. (2013). *A Causal relationship between the quality of professional teaching practices and work engagement of pre-service teachers with self-efficacy as mediator* (Master's Thesis). Bangkok: Chulalongkorn University (in Thai)

คณะผู้เขียน

นายวิชา ดิยะพงษ์ประพันธ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

e-mail: b.witchaya@gmail.com

ดร.ชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

e-mail: chayut.p@chula.ac.th